

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200702512

Vår ref
200701429-2/LVM

Dato
01.10.2007

Høringsvar LMD - Forslag om innføring av tidsfrister for krav om universell utforming av IKT i ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov

Vi viser til brev av 4. juli 2007, hvor LMD bes om vårt syn på forslag om innføring av tidsfrister for krav om universell utforming av IKT

LMD er i all hovedsak positiv til en lovforankring av universell utforming av IKT. Vi mener også at lovforslaget slik det framstår i stor grad sikrer en god oppfølging av NOU 2005:8 og Stortingsmelding nr. 17 (2006-2007).

Det bes spesielt om høringsinstansenes syn på følgende områder:

1. IKT defineres i ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov slik

"Med informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) menes teknologi og systemer av teknologi som anvendes til å skape, omdanne, utveksle, mangfoldiggjøre og publisere informasjon i form av tekst, lyd, bilder og/eller tall. IKT er avgrenset fra teknologi og systemer av teknologi hvor hovedfunksjonen ikke er tilegnelse, lagring, omdanning, administrering, kontroll, framvisning, publisering, endring, utveksling, overføring eller mottak av informasjon"

LMD støtter at definisjonen av IKT må være knyttet til funksjonalitet og ikke spesifikk teknologi. Vi mener den foreslåtte definisjonen på en god måte gjør dette. Samtidig støtter vi den foreslåtte avgrensingen mot "embedded ICT".

2. Tidsfrister for universell utforming av IKT forankres i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Gitt utgangspunktet at det ikke finnes noen lov som regulerer utforming av IKT, virker en slik forankring fornuftig.

3. *Virkeområdet for plikten omfatter all IKT rettet mot allmennheten.*

LMD stiller seg bak vurderingen av viktighetene av tilgjengelighet for flest mulig, og således i prinsippet enig i at de foreslåtte bestemmelsene må få et videst mulig virkeområde. I høringsnotatet understrekes at universell utforming ikke nødvendigvis setter som krav at løsningen skal benyttes av alle, men flest mulig, noe vi tror er fornuftig i et ressursperspektiv. Oppfatningen av om et IKT-produkt faktisk er tilgjengelig er høyst subjektiv, og vil kunne variere også innen de enkelte brukergruppene. Det kan være slik at et tiltak for å tilfredstille tilgjengelighet for en gruppe, kan oppfattes som et tiltak for å gjøre løsningen mindre brukevennlig og/eller tilgjengelig av andre.

Vi kunne forøvrig ønske at det i større grad var en selvstendig drøfting av hva en som offentlig virksomhet må regne med å gjøre av IKT-tiltak internt, ref Syseutvalgets forslag til § 9 om at offentlige virksomheter skal "*arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innen virksomheten*". Det er fortsatt noe uklart for oss om det vil stilles generelle krav til utforming av intern IKT i offentlig sektor, også utover det som er rettet mot allmennheten. Vil det eksempelvis stilles andre krav til en jobb-PC eller et timeregistreringssystem i offentlig sektor enn privat sektor? Syseutvalgets utkast til § 10 i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven sier rett nok at arbeidsgiver har plikt til *individuell* tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver, men individuell tilpasning er noe annet enn universell utforming.

4. *Kravet om at universell utforming av all IKT rettet mot allmennheten for neste løsningsversjon (ny IKT) skal gjelde fra 1. januar 2011.*

En forutsetning for vår støtte til dette er at det innen den tid finnes tilstrekkelige standarder for, og dokumentasjon av, hvordan kravet til universell utforming skal etterleves.

5. *Endelig frist 1. januar 2021 for når all eksisterende IKT rettet mot allmennheten skal være universelt utformet.*

Tidfristen virker rimelig.

6. *Tilsynsvirksomheten legges til det nye forvaltningsorganet under FAD. Klagebehandling bil tilligge departementet, eventuelt en nemd.*

LMD deler denne oppfatningen om at tilsynsvirksomheten plasseres i det nye forvaltningsorganet under FAD. Vi mener også at klagebehandlingen bør legges til departementet.

7. *Det innføres en hjemmel til å fastsette pålegg ved manglende oppfyllelse av plikten om univereell utforming av ny IKT.*

8. *Det åpnes for å fastsette tvangsmulkt ved manglende oppfyllelse av pålegg.*

Vi støtter dette, og mener mulighet for sanksjonering vil være viktig for å sikre etterlevelse av den foreslåtte loven.

9. *Det innføres dispensasjonsadgang fra kravet om universell utforming av ny IKT.*

LMD tror det vil være nødvendig med en dispensasjonsmulighet fra kravene om universell utforming av IKT, på samme måte som det blir det innen bygg- og anleggsektoren. Vi mener også at det er naturlig at dispensasjonsmyndighet bør ligge til det fagmiljøet som bygges for tilsynsmyndigheten, altså det nye forvaltningsorganet under FAD.

10. *Det nye forvaltningsorganet får i samarbeid med andre fagmiljøer (som Deltasenteret og Telefunkforum) et informasjons- og veiledningsansvar*

LMD støtter dette forslaget. Vi tror samtidig at man må vurdere å se på den tilknytningen Deltasenteret skal ha til FAD og det nye forvaltningsorganet. Det bør vurderes om FAD i større grad bør få ansvar for finansiering og prioritering av den delen av Deltasenterets virksomhet som angår informasjon og veiledning rundt universell utforming av IKT.

11. *Domstolenes prøvingsadgang i saker knyttet til håndheving av krav om universell utforming av IKT begrensestil å gjelde rettsanvendelsen, og søksmålsfristen vil være på tre måneder.*

Gitt at det gis en dispensasjonsadgang, tror vi at det er tilstrekkelig at domstolenes prøvingsadgang begrenses til å gjelde rettsanvendelsen. En søksmålsfrist på tre måneder synes også rimelig.

12. *Det vil være beskjedne kostnader knyttet til innføring av krav om universell utforming av IKT, jf NTNUs konsekvensanalyse..*

LMD har få forutsetninger for å her legge noe annet til grunn enn den konklusjonen NTNU Samfunnsforsk har landet på. For egen virksomhets del kan vi bekrefte at det ikke vil være store kostnader knyttet til kravet ved innføring av ny IKT.

Med hilsen

Gyri S. Jenssen
for avdelingsdirektør

Lars van Marion
rådgiver